

Тема 7. Соціоекологічні проблеми літосфери

*«Гармонія з землею, як гармонія з другом:
ви не можете берегти його праву руку
і відсікати ліву»
(Олдо Леопольд)*

Мета вивчення теми: розглянути вплив підприємницької діяльності на геологічне середовище; з'ясувати наслідки антропогенного впливу на ґрунти; виявити шляхи поліпшення сучасного стану ґрунтів України.

Питання

1. Вплив підприємницької діяльності на геологічне середовище.
2. Ґрунт як важливий компонент біосфери.
3. Вплив господарської діяльності на ґрунт.
4. Сучасний стан ґрунтів України та шляхи його поліпшення

Основні терміни і поняття

Соціоекологічні проблеми, рекультивація земель, ступінь забрудненості ґрунтів, меліорація, ерозійні процеси.

Питання для самоконтролю

1. Яким чином підприємницька діяльність впливає на геологічне середовище.
2. Поясніть, чому сьогодні набувають актуальності питання підвищення ефективності використання і відтворення продуктивного потенціалу сільськогосподарських земель.
3. До яких наслідків призводять ерозія й засолення ґрунтів?
4. Розкрийте сутність поняття «раціональне використання земель сільськогосподарського призначення».
5. Поясніть, чому ефективний розвиток аграрного сектора економіки неможливий без раціонального використання і охорони земель сільськогосподарського призначення.
6. Назвіть і охарактеризуйте види рекультивації земель.
7. Поясніть, чому розвиток природних катастроф активізується діяльністю людини.
8. Наведіть приклади техногенних аварій різного характеру.
9. Які антропогенні катастрофи в Україні мали найтяжчі наслідки?
10. Проаналізуйте екологічні наслідки будівництва гребель та водосховищ на великих ріках.

Одноваріантні запитання («Так» чи «Ні»)

1. Техногенні аварії бувають хімічного та фізичного характеру.
2. При нераціональному використанні геологічного середовища руйнується лише це середовище, а й пов'язані з ним інші компоненти біосфери — ґрунтовий та рослинний покриви, поверхневі та підземні води залишаються неушкодженими.

3. У вузькому розумінні рекультивація — це відновлення шару ґрунту, попередньо знятого з ділянок, де передбачається його механічне руйнування або сильне забруднення.

4. В Україні найбільша в світі розораність земель.

5. Створення промислових та побутових звалищ призводить до зниження площі землі, придатної для сільського господарства, отруєння ґрунтових організмів на прилеглих ділянках.